

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
y 10 cents paper en l' Isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

MEMORIA D' UN POETASTRE.

No fá pas gaires dias que vaig comprar en los encants un diccionari catalá-castellá-llati, y al arribar á casa vaig voler treure unas cubertas de paper de diari qu' embolicavan las tapas, per l' estil de lo que solen fer los noys ab los llibres de primeras lletres, y 'm trobo entremitj ab tres cuartillas de paper de barba, escritas ab una lletra com sortida d' una litografia y que textualment diu aixis:

«¿Qué vinch á ser jo en aquest mon? Ni més ni menos qu' un aucell sense plomas, uns espolsadors sense simolsas, un cotxe sense rodassas, es dir, soch un trasto inútil; soch un pobre diable que per entrar en la colla d' en Pere Botero encare m' hauria de valer de més de quatre influencias.

«Quan vaig fer la caparrada de venir al mon, era un divendres magre de Quaresma de l' any que vá caure Espartero, y fins aprop dels quinze anys, vaig passar una vidassa com un caball de *recreyo*, perque ab tot y las mévas magricias d' avuy, soch fill de molt bona casa. Lo meu pare vá ficarse á la guardiola dels penaments que jo havia de ser capellá y no vaig tenir altre remey, á pesar meu, qu' emprendre 'ls estudis per menjar ostias, baladrear en los enterros pèls carrers

y anar á trepitjar farigolas ab un trabuch á la espatlla; pero cá; jo en lloch de repassar aquells llibres que 'm feyan venir estornuts, enviava xaradas y trenca-closcas á *La Campana de Gracia* y encare que la major part de las vegadas veyá en la correspondencia las terribles paraulas «No fá», vaig lograr per fi, qu' un dia m' insertessin una cantarella després d' havermela arreglada 'ls redactors. ¡Vatua listo! Lo dia que vaig veure ab lletres de motllo las potas de mosca qu' havian dibuixat las tres camas de ma ploma, ja 'm vá semblar que las tragedias d' en Balaguer eran dolentas y qu' en Milá y Fontanals no sabia qu' es literatura. Llenso de revés los llibres que 'l meu pare m' havia comprat per aprendre de ser hipócrita, y de cop me 'n vaig á comprar una resma de paper de barba, per abocarhi á borts y á barrals la munió d' ideas que d' hora en hora anava forjant la mèva cervellera.

«Lo meu pare vá saber la mèva determinació, no se per quin conducto, y m' escrigué una carta dihentme que si tot seguit no abandonava 'l camí qu' havia emprés no contés ab res de casa y 'm fes càrrech de que no tenia pare. ¡Qué pare, ni vuit quartos! vaig dir entre mi, un verdader geni com jo, no necessita familia ni necessita patria; per familia t'è tota l' humanitat que l' admira; per patria t'è tot l' univers que l' aclama.

«¡Ay pobre de mi! Vaig treure ben bè la grossa; més m' hauria valgut qu' avants de fer aquell pensament, hagués imitat á més de quatre maritornes qu' ab son afany de llimpessa s' han fregat ab sal fumant las rajolas del ventrell. Ha resultat d' aquella disbauxa, que 'l meu pare no m' ha escrit més ni m' ha enviat cap més quarto, qu' es pitjor, y aquí estich que no sé de qué fer mànegas; que l' humanitat y l' univers ab qui contava 'm fan més mala cara qu' un tisich; que porto las butxacas més vuidas qu' un catúfol quan baixa y que ab tot y haver escrit més que Calderon, no trobo may cap editor que vulgui comprar las mévas obras, ni á préu de diaris vells. De dramas y comedias n' hi escrit al per major; pero totas permaneixen sobre la mèva taula, l' una á caball de l' altre carregadas de mandra y més empolsadas que la cara de las senyoretas que corren avuy, perque 'ls empressaris sempre m' han dit que 'l paper en que están escritas es de molt bona classe y que la lletra es molt bonica; pero que pera posarlas en escena fora precis que la generació present se tornés tota com jo.

«Una obra mèva s' está representant continuament: es una tragedia tant forta que fins daria ganas de plorar á un nuvi ó á un que se li hagués mort la sogra. L' acció d' aquesta tragedia passa en un quarto d' una dispesa de quint pis, qu' es á casa, y 'ls únichs personatjes que hi prenen part son una dispesera que no 's cansa may de demanarme las mesadas y jo que per pagarlashi tinch d' esperar las monedas del metall qu' encare s' ha de descobrir, interveninhi com á comparsas una récua de ratas desvergonyidas, que sent áli ab la mestressa, s' han empenyat en treure'm de casa.

La desgracia 'm persegueix incansable, com si li degués alguna cosa y no veig pera mi altre fi que la d' aquell burro que quan estava acostumat á no menjar se 'n vá anar á parar al canyet.

«Un consol tant sols me resta: l' home aquell que al cap de tants anys de ser mort gosa de tanta fama, lo pobre Cervantes, que no sé si com jo vá neixe un divendres ó quin dia de la senmana, vá trobarse també ab los apuros en que avuy jo 'm trobo y segons nos diuhen los d' aquell temps, lo dia que vá acabar lo *D. Quijote* no vá tenir res per sopar. Com ell, donchs, me considero, ab la sola diferencia que si ell ab sa incomparable obra ha portat son nom á la immortalitat jo ab tot y haver gastat més paper que la imprenta d' en Ramirez, no hauré conseguit altra cosa que, quan me mori, ningú 's recordi may més de mi, y 'm diguin solzament: ¡Que Déu l' haja perdonat!!»

Per la copia:
BALDOMERO ESCUDÉ VILA.

UN ÀPAT.

En una reunió d' amichs se parlava dias atrás de gastronomia, quan un d' ells vá presentar la següent proposició:

—Un home sol ¿pot gastar 2.000 rals en un dinar?
Tots van contestar:—¡Impossible!
—Se sobreenten que ab lo menjar hi vá comprés lo beure.
—Naturalment....
—Bueno donchs, jo dich que un home, y no 's tracta d' un *camálich*, sino de un gastrónomo intel·ligent, de un deixeble de Montrion ó de 'n Courchamps, pot gastarse 2.000 rals en un àpat.
—Tú, per exemple.
—Jo ó qualsevol altre.
—¿Y tú 't comprometieras á ferho?
—¡Ja ho crech!
—Jo pago 'ls 2.000 rals—vá dir un.—Pero fém las condicions.

—Res més senzill. Me 'n vaig á ca 'n Martin, faig la llista del dinar y menjo per valor dels cent duros.
—Sense deixar res en las platas ni en los plats?
—Home, algo hi tindré de deixar, deixaré 'ls ossos.
—Acepto. ¿Y quin dia 's farà la proba?
—Demá si vols.
—Pero ¿demá no esmorsarás?—vá preguntar un dels companys.

—Demá esmorsaré com tots los dias.
—Está dit. Demá á las set á ca 'n Martin.
Aquell mateix dia nostre gastrónomo se 'n vá anar á dinar com de costum al restaurant y de sobretaula vá redactar lo menú del dinar de la juguesca.
Vá fer cridar al chef. Aixó passava al fort del hivern; lo nostre home vá demanar fruitas y menjars costosos. Era temps de veda y vá demanar cassa.

TORNADA DEIS PELEGRINS - En lo solo de Lyon.

Ab la mar alborotada,
 tornant de Jerusalem;
 cada pelegri s'expressa
 tal com are sentiréu:

Los que 's confessan:— ¡Jesús!
 — ¡Mort! algun rectoré,
 y 's mes, cambiant la pessela
 tant sols saben dir:— ¡Ju.... seph!!